

SEKSUELE INTIMIDATIE

Van gevoel naar actie

Je krijgt er vroeg of laat mee te maken en het kan uiteenlopende vormen aannemen. Je kan je geïntimideerd voelen doordat de client een pornofilm opzet terwijl je de vloer doet of diens wond verzorgt. Zij maar vaker hij kan ongepaste grappen maken of ongewenste vragen stellen. ‘Wanneer heb je het voor het laatst gedaan? Je een koosnaam geven die niet prettig aanvoelt (‘Lekker ding’, ‘schatje’). Wat roept dat bij je op? Ben je boos? Bang? Bedroefd? Moet je er misschien om grinniken? Je emotionele reactie zegt iets over wat in je omgaat. We nemen hieronder de proef op de som met deze ‘vier B’s’ van gemoedstoestanden en bespreken onderliggende valkuilen en gewenste acties.

BEDROEFD

Onder bedroefdheid zitten vaak gedachten waarin je zelf faalt, niet voldoet. Je denkt bijvoorbeeld iets als:

‘Het ligt aan mij, ik had eerder duidelijk moeten zijn. Het is mijn schuld dat dit is gebeurd.’
Hamvraag is natuurlijk of dit wel klopt en of je jezelf niet te zwaar de maat neemt.

Zorgverleners zijn een kei in het zichzelf verantwoordelijk stellen voor narigheid, op het werk en ook privé. Mensen met ongewenst intiem gedrag spelen niet zelden daarop in. Zij beginnen met onschuldige praat of ‘toevallig’ lichamelijk contact, om steeds stapjes verder te gaan. Zo kunnen zij bij een afwijzende of begrenzende opmerking zeggen dat het onschuldig bedoeld was, suggereren dat je valse verwachtingen hebt gewekt of zeggen dat je niet zo flauw moet doen. Het was net toch zo gezellig? Je vond het net toch óók goed? Doe niet zo moeilijk! Ook bij fysiek contact kan er zo’n glijdende schaal zijn: van een toevallige en onschuldige aanraking naar steeds meer. Regel is: zodra je je ongemakkelijk gaat voelen geef je dat aan en trek je jouw grens. Nee = nee, ook bij tegenwerpingen en gesputter.

BANG

Bezorgdheid of angst hebben vaak te maken met gedachten dat een situatie je macht te boven gaat, en dat dit verschrikkelijke gevolgen zal hebben. Misschien denk je iets als: *‘Die intimidatie, toespelingen... . Ik kan hiermee niet overweg. Mijn collega’s zullen menen dat het mijn schuld is.’*

‘Als ik niet goed reageer op deze man heb ik geen verweer en dan zal hij...’

Natuurlijk weet je vooraf niet hoe zaken zullen lopen, laat staan wat je collega’s denken en hoe ze reageren als je meldt dat je ongewenst bent benaderd en daarvan last hebt. De een zal het begrijpen, de ander je erom waarderen, een derde niet verder denken dan dat je er moeite mee hebt. Er is een behoorlijke kans dat andere collega’s er bij deze cliënt ook mee te maken kregen of nog zullen krijgen. Dit probleemgedrag bespreekbaar maken getuigt van een goede beroepsopvatting. Door het gewoon en kalm te bespreken, ben je een voorbeeld voor je collega’s. Algemene persoonlijke leidraad: als iets gebeurt wat je niet kan of durft te melden, dan zit er iets fout en moet je het juist bespreken.

BOOS

Bij boosheid ben je vooral bezig met de client, hij doet iets wat hij niet zou mogen doen. En is daarvoor verantwoordelijk. *‘Hij is slecht en gemeen, wil me gewoon neerhalen. Wat een afschuwelijk mens!’*

Daarin blijven hangen levert niet veel op, in tegendeel. Bedenk dat je de ander niet in de hand hebt, alleen jezelf. Stel je grens, zo nodig steeds opnieuw. Overleg met je leidinggevende. Concentreer je op wat je eigen invloed ligt. Soms is met een collega zorg verlenen

bijvoorbeeld veiliger, dat valt te regelen toch? Destructief en ongewenst intiem gedrag mag en moet je niet voor lief nemen.

BLIJ

Misschien onverwacht: er zijn mogelijk collega's blij of opgewekt bij grensoverschrijdend gedrag. 'Vermakelijk toch zo'n man/vrouw die avances maakt. Ik lach me er een breuk om!' 'Ik zie het als een spel.' In dit geval ligt er voor jezelf misschien geen probleem, tenzij het om iemand gaat waarvan je de risico's te licht inschat. Bedenk verder dat het gedrag voor je collega's wél beangstigend, bedreigend, of boos makend kan zijn. Daarom stel je – in onderling overleg- toch paal en perk aan gedrag dat de normale omgangsvormen te buiten gaat. Ook zul je nieuwe en onervaren collega's bij zo'n client niet onvoorbereid aan de slag laten gaan.

<https://www.arboportaal.nl/documenten/publicatie/2016/06/07/wegwijzer-seksuele-intimidatie>

<https://www.rutgers.nl/>

De Rutgers is een kenniscentrum over seksualiteit. Het ondersteunt professionals in hun werk rondom seksualiteit, verricht onderzoek, ontwikkelt voorlichtingsprogramma's en heeft een informatiecentrum

www.stichtingsar.nl

Organisatie met professionele dienstverleners, gericht op het bieden van een intiem e/o seksueel contact met mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap.